

HMS-strategi Energi Norge

Fornybarnæringens visjon er at Norge skal ta en global lederrolle som det første fornybare og fullelektriske samfunn i verden. Norges unike fornybarressurser legger grunnlag for omstilling til et utslippsfritt samfunn og for grønn vekst og nye arbeidsplasser innen næringslivet.

Arbeidet med helse, arbeidsmiljø og sikkerhet utgjør grunnmuren for at fornybarbransjen skal lykkes med sin visjon og samtidig skape god lønnsomhet. Det gjøres i dag svært mye godt arbeid i bransjen innen HMS. Det gjenspeiles både i skadestatistikk og som beskrevet i Energi Norges rapport "HMS-risikobilde for fornybarbransjen".

Energi Norge ser likevel ingen grunn til at bransjen ikke skal strekke seg lenger og gå i front. Energi Norge har derfor satt som mål at fornybarbransjen skal være best på HMS i Norge.

Dette er et ambisiøst, men langt fra umulig mål. Men det vil kreve innsats, og målrettet arbeid over tid. I dette målet ligger det både en mulighet for de som allerede er gode til å bli enda bedre, men også et sterkt ønske om *alle* medlemmer skal løftes opp til et solid nivå på HMS. Det innebærer ikke bare fravær av målbare elementer som ulykker, hendelser og sykefravær. Men like viktig, tilstedeværelse av aktiviteter og tiltak som øker de ansattes livskvalitet og sikrer at fornybarbransjen er en trygg og helsefremmende arbeidsplass.

Dette gjenspeiles i visjonen:

I Fornybar skal det være trygt å jobbe. Alle skal komme glade og friske hjem

Energi Norge har derfor utviklet en strategi for hvordan man skal arbeide for å bringe fornybarbransjen nærmere oppfyllelse av visjonen. Strategien bygger videre på bransjestandarden "Skadefri arbeidsdag" som kom ut i 2014 og satte mål for hvor fornybarbransjen skulle være i 2020. Kjernen i den nye strategien er troen på at ledere har en sentral rolle som forbilder. At læring og deling på tvers innad i bedrifter, i fornybarbransjen og med alle andre som har erfaring å dele, er vesentlig for å lykkes.

Energi Norges mål for HMS kan ikke nås med formelle systemer og rutiner alene. Med utgangspunkt i HMS-visjonen, er vi derfor også opptatt av å skape en god HMS-kultur som basis for fornybarbransjens sikkerhetsatferd.

*.. vi må sette
ambisiøse mål for HMS
i fornybarbransjen ..*

Denne kulturen er rapporterende. Det vil si at vi oppfordrer medlemsbedriftene til å fremme en god kultur for å rapportere om feil, ulykker, nestenulykker og skadelige eller belastende arbeidsmiljø. Tilsvarende bør det oppfordres til å rapportere om positive hendelser, det som har gått bra.

HMS-kulturen i fornybarbransjen skal også være rettferdig. Dette innebærer at vi er opptatt av å lete etter årsaker når noe går galt, ikke syndebukker. De aller fleste feil og avvik er utilsiktet. For kontinuerlig forbedring på HMS-området er vi derfor fokusert på å finne ut hva bedriften kan gjøre bedre for å hindre at utilsiktede feil og avvik oppstår. Dette innebærer at vi er opptatt av forbedring på selskapsnivå, og ikke sanksjoner på individnivå. At HMS-kulturen er rettferdig innebærer samtidig at tilsiktede feil og bevisste brudd på bedriftens retningslinjer ikke aksepteres.

HMS-kulturen vår skal også være lærende. Dette innebærer at vi skal bygge vilje og kompetanse til å lære av de hendelser som oppstår, både de negative og de positive. Det innebærer også at vi skal lære av andre bedrifters erfaringer, av ny kunnskap og av nye krav. Slik korrigerer og tilpasser vi vår måte å handle sikkert på og vår måte å styre HMS på.

Energi Norge er klar over at det er stor spredning i type og størrelse på virksomhetene som er medlemmer. Noen har store ressurser og spille på, andre har mindre. Men felles for alle bør være viljen til å jobbe mot visjonen.

Energi Norge vil bidra til at alle i fornybar skal ha et skadefritt og helsefremmende arbeidsmiljø

HMS skal være mer enn fravær av skader og Energi Norge ønsker derfor å legge listen høyt for fornybarbransjen. Energi Norge vil sette som mål at alle medlemmene skal ha et helsefremmende arbeidsmiljø som visjonen forespeiler.

Det har blitt gjort mye godt HMS-arbeid i fornybarbransjen og skadestatistikken går rett vei. Høyt fokus på sikkerhet har gitt resultater. Men fornybarbransjen er fortsatt ikke skadefri, og det forekommer fortsatt alvorlige hendelser. Det er også områder som har fått mindre oppmerksomhet knyttet til psykososialt arbeidsmiljø, stress og følelse av utrygghet.

.. HMS omfatter mer enn bare sikkerhet fra ulykker..

For å nå en situasjon hvor det er trygt for alle som arbeider i fornybar, og hvor alle kommer glade og friske hjem er det ikke nok å bare passivt reagere på hendelser og avvik. Visjonen forutsetter aktiv handling og satsing for å bygge god HMS-kultur og organisasjoner og arbeidsformer som sørger for en sikker, trygg og helsefremmende arbeidsdag for alle

som arbeider i fornybarbransjen. Uansett om man arbeider praktisk i anlegg eller i administrasjonen, alene eller i team, om man møter publikum og kunder eller sitter i fred på kontor. Og uansett om man er nyansatt eller gammel ringrev.

Målet er at HMS-arbeid i fornybarbransjen skal favne og inkludere alle. For å få til dette er et viktig virkemiddel at medlemsbedriftene setter seg mål for alle sider ved HMS-begrepet.

Energi Norge vil videreutvikle benchmarkingundersøkelsen for å støtte opp om dette og sørge for at man fremover måler på mer en H-verdier for å kunne dokumentere fremgang i HMS-arbeidet.

Inntil nye KPI'er er på plass i HMS-statistikken har styret bestemt at vi for 2021 viderefører målsettingen fra 2020. Vi har da et måltall for H1 på 2,1, H2 på 4,8, F på 31,7 og antall RUH på 3.

Det er også nødvendig at både bransjen og hver enkelt medlemsbedrift til enhver tid har en god forståelse av den faktiske risikoen for virksomheten og sørger for å tilpasse HMS-arbeidet etter dette. God kunnskap om de faktiske forholdene er en forutsetning for gode og virkningsfulle tiltak.

Energi Norge forventer skjerpet oppmerksomhet og innsats fra topplederne i fornybar

Energi Norges HMS-strategi bygger på erkjennelsen av at for å lykkes med HMS så er det helt nødvendig at medlemsbedriftenes toppleder går i front. Øverste leder må i ord og handling vise at HMS er viktig og en grunnstein i virksomheten.

Øverste leder må sette klare mål for både HMS-arbeid og HMS-tilstand i bedriften. Øverste leder må sette i gang aktiviteter og aktivt følge opp at disse blir gjennomført. Øverste leder må gå foran i alle sammenhenger vise at HMS kommer først.

Energi Norge oppfordrer likeledes styrene i fornybarbransjen til å sette ambisiøse mål for virksomhetens HMS-arbeid og løpende etterspørre resultater.

For å hjelpe og motivere ledere i fornybarbransjen har Energi Norge tatt initiativ til et "HMS løfte" som man vil arbeide for at alle medlemmer forplikter seg til. HMS-løftet skal signeres av øverste leder og forplikte til faktisk til innsats. Energi Norge har valgt å kalle dette for HMS-løfte nettopp for at det er noe man som øverste leder lover å gjennomføre, og for at det samtidig skal gi HMS-arbeidet et løft.

*.. god HMS
starter på
toppen..*

Jeg har ansvaret for et inkluderende, skadefritt og trygt arbeidsmiljø

Jeg mener alle uønskede hendelser og ulykker kan forhindres

Jeg mener et inkluderende og åpent arbeidsmiljø gjør oss sterkere

Jeg skal kontinuerlig arbeide med forbedringer for å sikre en skadefri arbeidshverdag

Jeg skal sikre kunnskapsdeling og samarbeide med medlemsbedriftene

Styret i Energi Norge har satt som mål at alle medlemsselskapene skal ha undertegnet HMS-løftet i løpet av 2020. Vi tenker at undertegningen av HMS-løftet er en god anledning til "å slå litt på stortromma" og gi det stor oppmerksomhet i bedriften, og at løftet deretter brukes aktivt på alle nivå i organisasjonen for å minne både leder og ansatte om hva man ønsker å oppnå.

HMS-løftet bør være oppslått der folk møtes, og det må oppmuntres til løpende diskusjon om hvordan man skal oppfylle dette. Energi Norge håper alle ansatte, tillitsvalgte, verneombud, HMS-leder, og ledere på alle nivå vil finne inspirasjon i løftet til sammen å bidra til at HMS-visjonen oppfylles.

Det må sikres god forankring hos alle ledelsesnivåene i medlemsbedriften.

Det er ikke nok at bare øverste leder, eller en HMS-leder er opptatt av å bygge god HMS i bedriften. Skal man lykkes må man forankre HMS som en viktig og naturlig del av ledelse på alle nivå.

Det starter på toppen med øverste leder som må sette klare mål, stille krav til tiltak og aktiviteter, og deretter følge opp gjennomføringen. Bare slik sikrer man forankring nedover i organisasjonen.

Energi Norge mener også at medlemsbedriftene må organisere seg slik at det blir mulig å legge stort trykk på HMS. Det betyr at HMS-funksjonen i en eller annen form må være representert i toppledelsen. Dette er en forutsetning for å sikre at HMS står på dagsorden hele tiden.

Energi Norge er tydelig på at trykket i HMS-arbeidet må flyttes fra å måle hva som har skjedd, til å gjøre de rette grepene for å hindre at ting skjer, og for å utvikle trygge og helsefremmende arbeidsmiljø.

Lederne i fornybar skal gå foran som gode rollemodeller og etterspørre HMS som en naturlig del av det daglige arbeid

Energi Norge har tro på at alle er vi rollemodeller for andre. Vi påvirker hva som oppfattes som akseptabel, eller mindre akseptabel oppførsel. I en bedrift har derfor ledere et ekstra ansvar for å gå foran som gode rollemodeller og sørge for at det bygges en trygg og lærende HMS-kultur.

Forskning, og som vi selv lærer fra barnsben av, er tydelig på at å vise, fremfor å fortelle, er mest effektivt for å påvirke holdninger. Vi gjør som andre gjør, ikke som de sier. Og dette er ikke annerledes når det gjelder HMS. Det er derfor helt avgjørende at ledere på alle nivå, med øverste leder i spissen synlig og tydelig når det gjelder god HMS og det å gjøre godt arbeid, riktig.

.. forbilder skaper god HMS-kultur ..

Ledere må være bevisst på å være en rollemodell, oppføre seg ordentlig og vise gjennom handlinger at de er "hel ved". Budskap uten påfølgende handling, oppfølging og interesse gir magre resultater.

Energi Norge er derfor opptatt av å løfte frem gode rollemodeller i fornybarbransjen og gjøre disse synlige som inspirasjon for andre.

Energi Norge vil derfor etablere en HMS-pris for å løfte frem personer og bedrifter som gjør det lille ekstra, og fremheve disse og hva de gjør bra, slik at andre blir motivert til å følge etter.

God HMS er lønnsomt!

Det bør være åpenbart at god HMS er lønnsomt. God HMS er ikke noe som gjøres på siden. God HMS er en innebygd egenskap i det å gjøre en jobb riktig. Det er derfor feil å se på HMS som noe som koster ekstra.

Medarbeidere som føler seg trygge og får energi av å være på jobb yter mer. Medarbeidere som føler at ledelsen bryr seg om dem, yter mer. Dette er alle gode grunner til å støtte om HMS-visjonen. God HMS gir godt omdømme som igjen betyr bedre rammevilkår, og at det blir enklere å rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere. God HMS er god reklame.

God HMS handler i bunn og grunn om å ta vare på hverandre.